

Fackspråk föreläsning 4: Argumentation och retorik för kandidatuppsatsen

Varmt välkomna!

Inst. för vetenskapens kommunikation och lärande Avd. för fackspråk och kommunikation Fia Börjeson

1

Fackspråk föreläsning 4: Argumentation och retorik för kandidatuppsatsen

Inst. för vetenskapens kommunikation och lärande Avd. för fackspråk och kommunikation Fia Börjeson

2

Fackspråk föreläsning 4: Argumentation och retorik för kandidatuppsatsen

Dagens föreläsning

- Argumentation och retorik *(i det här sammanhanget)*
- Diskussionskapitlet
- Resonera och diskutera – delar och helhet
- + (en praktisk modell för argumentation)

Och frågor!

Inst. för vetenskapens kommunikation och lärande Avd. för fackspråk och kommunikation Fia Börjeson

3

1	2
3	4

Ett A4 i fyra fält : kort inventering om kandidatarbetet

- Fält 1: Vad utmärker ett väl genomfört kandidatarbete?
- Fält 2: Hur reflekteras detta i en rapport? Hur kan det bedömas i er rapport?

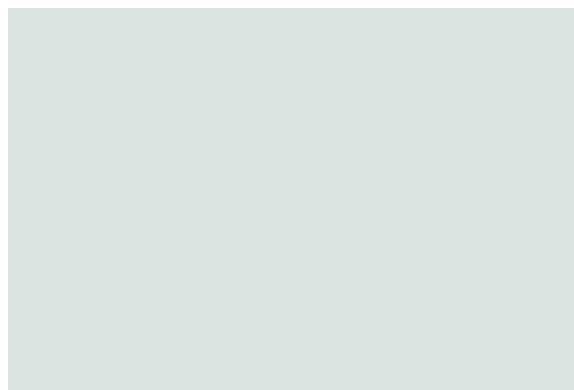
Jämför...

- Fält 3: Vad behöver ni för att nå hit?
- Fält 4: I det pågående skrivandet: vad har ni kommit fram till, vad pekar era resultat på?

4

FAQ om diskussion i kandidatarbetet

- *Vad är det vanligaste felet som görs när man skriver sin diskussion?*
- *Hur långt ska diskussionskapitlet vara?*
- *Vad är det för skillnad mellan analys och diskussion?*

5

5

Begrepp med djupa och långa rötter

Vad betyder analys?

analys (grekiska *analysis* 'upplösning', 'lösning', av *ana* 'upp' och *lyō* 'lösa', 'lösgöra'),

verklig eller tänkt uppdelning av något i dess olika beståndsdelar; grundlig, uppdelande undersökning.

6

Begrepp med djupa och långa rötter

Vad betyder argument?

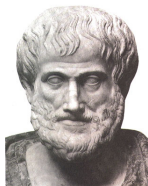
argument

(lat. *argumentum* 'bevis', 'slutsats', 'skäl', av *arguo* 'bevisa',
'klargöra', eg. 'göra glänsande'),

skäl för eller emot riktigheten av ett visst påstående eller en viss uppfattning.

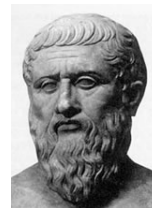
7

retorik och argumentation

DIALEKTIK

ett sätt att ställa argument mot
argument för att därigenom
komma vidare till nya insikter.

8

Argumentation och retorik i kandidatuppsatsen

Retorik

Retorisk inramning - genrer

retoriska (kommunikations)situationer

retoriska funktioner

9

(alltså kandidatarbetet)

Dokumentets funktion

Principiella syften: Informera, belägga, dokumentera

Implicita syften:

vara trovärdig
övertyga
skapa intresse
etablera en relation med läsaren

Begreppen *Validitet* och *Reliabilitet*

10

”korrektheten i undersökningens resultat”

- Validitet
 - Det ni undersöker är det ni avser att undersöka och det ni påstår att ni undersöker
- Reliabilitet
 - Undersökningen/projektet genomförs utan systemfel

11

Vad ska uppnås i texten

Ur Bedömningskriterier för kandidatuppsatsen

H

Innehåll och förståelse

S

S

Relationen syfte – resultatanalys – diskussion (röd tråd)
Teori- och metodval
Argumentation
Analys i förhållande till teori/metod
Kritiskt förhållningssätt till resultat

12

"HISS-kriterierna":
Chalmers kriterier för bedömning av
kandidatrapporten

Dimension	Viktning
Helhetsintryck	20 %
Innehåll och förståelse	40 %
Struktur	20 %
Språk	20 %
<i>Sammanlagt betyg</i>	100 %

13

Vad ska uppnås i texten

Ur Bedömningskriterier för kandidatuppsatsen

Innehåll och förståelse:

Relationen syfte – resultatanalys – diskussion (röd tråd)
Teori- och metodval
Argumentation
Analys i förhållande till teori/metod
Kritiskt förhållningssätt till resultat

Syftet med studien framgår tydligt och är väl avgränsat. Slutsatserna är tydligt kopplade till och överensstämmer mycket väl med resultatanalys och syfte / problemformulering.

14

Vad ska uppnås i texten

Ur Bedömningskriterier för kandidatuppsatsen

Innehåll och förståelse:

Relationen syfte – resultatanalys – diskussion (röd tråd)
Teori- och metodval
Argumentation
Analys i förhållande till teori/metod
Kritiskt förhållningssätt till resultat

Författarna intar ett **kritiskt förhållningssätt** till teori- och metodval genom att **reflektera över deras lämplighet i förhållande till den genomförda studien.**

15

Vad ska uppnås i texten

Ur Bedömningskriterier för kandidatuppsatsen

Innehåll och förståelse:

Relationen syfte – resultatanalys – diskussion (röd tråd)
Teori- och metodval
Argumentation
Analys i förhållande till teori/metod
Kritiskt förhållningssätt till resultat

Argumentationen är saklig, välstrukturerad och väl avvägd. Den är underbyggd av korrekt innehåll och relevanta referenser, och stöds av tydliga exempel och av resultatredovisningen.

16

Vad ska uppnås i texten

Ur Bedömningskriterier för kandidatuppsatsen

Innehåll och förståelse:

Relationen syfte – resultatanalys – diskussion (röd tråd)
Teori- och metodval
Argumentation
Analys i förhållande till teori/metod
Kritiskt förhållningssätt till resultat

Analysen av resultatet innehåller relevant tolkning och reflektion i förhållande till teori och metod och andra studier.

17

Vad ska uppnås i texten

Ur Bedömningskriterier för kandidatuppsatsen

Innehåll och förståelse:

Relationen syfte – resultatanalys – diskussion (röd tråd)
Teori- och metodval
Argumentation
Analys i förhållande till teori/metod
Kritiskt förhållningssätt till resultat

Författarna intar ett kritiskt förhållningssätt till de resultat de har fått fram genom att diskutera deras relevans och eventuella konsekvenser av dem.

18

Om vetenskaplig text

”dokumentation av en undersökning av **ett för ämnesområdet relevant problem** med användning av områdets teorier och metoder med avsikt att övertyga en kollega i området om korrektheten i undersökningens resultat och slutsats i en framställning som är accepterad i det omgivande ämnesområdet”

[Stray-Jørgensen, Peter. (2006) Skriveforsk, Trondheim, 10 oktober, egen översättning]

19

” ett för ämnesområdet relevant problem ”

Hur visar man sin undersökning eller sitt projekt som bidragande till det omgivande området?

- Vad diskuteras, och hur relateras det till ert projekt?
- Hur utnyttjar ert projekt existerande kunskap (på nya sätt)? På vilket sätt är det utvecklingsarbete?
- Vad i ert projekt har inte tidigare gjorts (på det sättet)?
- Vad i ert projekt var inte tidigare känt eller dokumenterat?

20

Det börjar redan i **inledningen**

- ska visa hur er undersökning är relevant,
- ska visa att er undersökning är ett bidrag till i ämnets forskning och fält,
- ska visa hur ni förankrat er undersökning i disciplinens forskning och fält,
- ska visa hur ni tar er an problemet.

21

Rapportens inledning fyller en viktig funktion

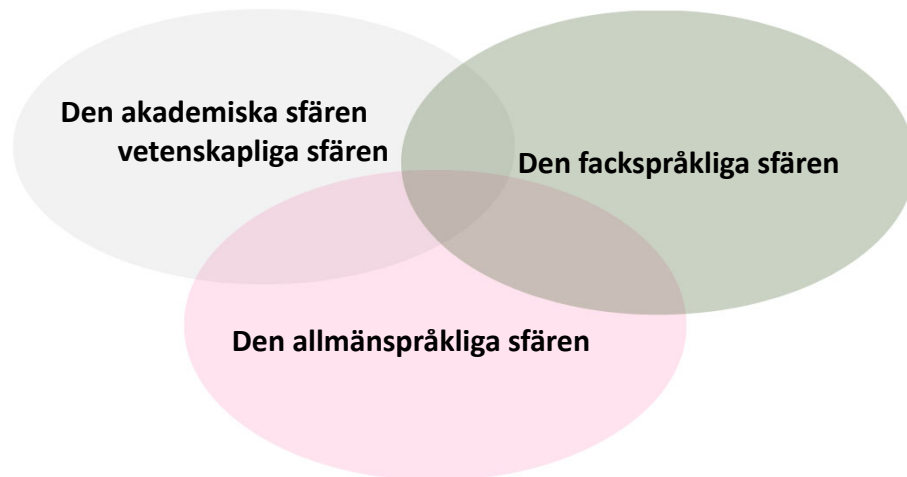
- ska visa hur er undersökning är relevant,
- ska visa att er undersökning är ett bidrag till i ämnets forskning och fält,
- ska visa hur ni förankrat er undersökning i disciplinens forskning och fält,
- ska visa hur ni tar er an problemet.

Vetenskapliga källors inledning fyller en viktig funktion

- *"all of the above"*
- visar hur undersökningen är relevant,
- visar att undersökningen är ett bidrag till i ämnets forskning och fält,
- visar hur undersökning är förankrad i disciplinens forskning och fält,
- visar hur problemet kommer att tacklas

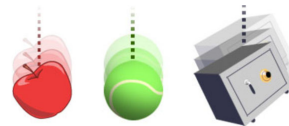
22

Vetenskaplig fackspråklig text – vilka verktyg behöver vi?

23

Den vetenskapliga textens retorik

- Objektiv
- Metodisk
- Explicit
- Exakt
- Generell (generella principer)
- Systematisk
- **Kritisk**

24

vetenskapsretorik – hur tillämpa?

Använda, inte bara referera till kunskap

- Demonstrera omfattande kunskaper (förstås)

Använda aktuell litteratur eller motivera varför den inte används

Metakommunicera

- Introducera visa på fokus
- Göra övergångar
- Visa på informationens funktion och status

Rieckner & Stray Jørgensen, (2012)

25

Metakommunikation i akademisk text

- Visar hur skribenten använder, utvärderar och ordnar innehållet

Konjunktioner visar logiskt, semantiskt sammanhang mellan meningar och avsnitt:

men, därför, emellertid

Textstatusmarkörer anger språkhandlingar och placering i texten:

som avslutning, i följande analys, därefter följer en sammanfattning av

Interna texthänvisningar:

som nämndes på i 3.2.1, se även ekvation 5

Externa källhänvisningar:

enligt Smith (2013), (Smith 2013)

Förtydliganden:

nämligen, i likhet med

Förbehåll:

kanske, i viss omfattning

(Fienecker och Jørgensen 2008)

26

Metakommunikation skapar sammanhang i texten

- Kapitel och avsnitt: kapitelintroduktioner, avsnittsintroduktioner
- Meningsnivå: meningar som anger ämne och syfte i ett avsnitt
- Ordnivå: t.ex. sammanhangsord

Exempel

27

Exempel kapitelintroduktion

3.2 Rubrik

I föregående kapitel pekades på vikten av att konkretisera de generella uppgifterna som användarna behöver för att kunna komma åt applikationen. I detta avsnitt förtydligas hur en sådan konkretisering skulle kunna se ut. Nedan följer de steg som.....

28

Exempel meningar som introducerar och leder läsaren genom resonemanget

Som nämnts i litteraturöversikten...

I syfte att ta fram mått för X

Studiens syfte var att bestämma betydelsen av X i...

Som angavs i den andra av frågeställningens tre delar är...

I hypotesen antogs att beräkningarna skulle ...

Denna studie har för avsikt att bestämma effekten av...

29

Exempel sammanhangssignaler

30

Vi går över till diskussionskapitlet

Vad betyder *diskussion*?

31

Att visa vad ni kommit fram till: resultat och diskussion

"Results deal with facts, ←

Discussions deal with points;

facts are descriptive, while points are
interpretive"

Olsen, L.A & Huckin, N., N Pointdriven undersanding in engineering lecture comprehension

32

Diskussionskapitlet...

...är kapitlet som förklarar vad
resultatet innebär,
bland annat:

Inledning

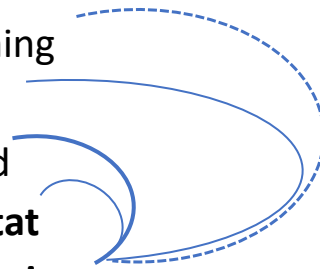
Teori

Metod

Resultat

Diskussion

Slutsats

33

Diskussionskapitlet

"och?"

Lyfter fram resultatet och därmed ert bidrag till
kunskap om ämnet

34

...kan byggas upp så här:

Introduktion

Påminner läsaren om det övergripande problemet i studien, sammanhanget, rapportens syfte, och vilken typ av undersökning som gjorts för att komma fram till resultatet

"Sammanfattning"

= en (kort) översikt över studiens genomförande, datainsamling, analysstrategi och resultat (i viss mån)

Belyser och lyfter fram det anmärkningsvärda, nya, överraskande, intressanta och sätter det i relation till det kända inom fältet, **genom:**

Diskussion – vad vi har kommit fram till

Kritisk reflektion: stämmer överrens? Går emot? Hur ska detta tolkas ?

(Scribd 2010)

35

...kan byggas upp så här:

Konsekvens : Detta innebär...
(vad betyder det ?)

Resultatet i relation till förståelse för ämnet:

Påverkar resultatet och slutsatserna vi drar vår förståelse för problematiken i fråga?

Kommer det vi har kommit fram till att påverka hur man genomför andra studier inom detta område?

Hur förhåller sig det vi har kommit fram till teorin: tillför det något, går det emot eller bekräftar teorin?

Påverkar vidare forskning: hur kan man gå vidare nu? Har det uppstått nya frågor som vi inte kunde förutse / som inte kunde förutses

Begränsningar: kända "brister" i metoden" och hur man skulle kunna komma runt i dem framtida studier.

36

Diskussionskapitlet

Bör vara välstrukturerat – använd underrubriker –
och omfatta väl underbyggda argument.

Diskussionskapitlet utgör ett viktigt "redigeringsmått"

Förklara – *försvara* – förtydliga dina resultat. Både de önskvärda och de mindre önskvärda. Trovärdighet uppstår när båda sidor av saken har belysts.

Diskutera även motstridiga resultat (!)

Diskutera oväntade resultat – inled stycket med att kort redogöra för det oväntade och sedan kommentera det.

37

Diskussionskapitlet

Bör vara välstrukturerat – använd underrubriker
och omfatta väl underbyggda argument.

Diskussionskapitlet utgör ett viktigt "redigeringsmått"

Förklara – *försvara* – förtydliga dina resultat Både de önskvärda och de mindre önskvärda. Trovärdighet uppstår när båda sidor av saken har belysts.

Diskutera även motstridiga resultat (!)

Diskutera oväntade resultat – inled stycket med kort att redogöra det oväntade och sedan kommentera det.

38

Diskussionskapitlet

Bör vara välstrukturerat – använd underrubriker och omfatta väl underbyggda argument.

Diskussionskapitlet utgör ett viktigt ”redigeringsmått”

Förklara – *försvara* – förtydliga dina resultat. Både de önskvärda och de mindre önskvärda. Trovärdighet uppstår när båda sidor av saken har belysts.

Diskutera även motstridiga resultat (!)

Diskutera oväntade resultat – inled stycket med kort att redogöra det oväntade och sedan kommentera det.

39

Diskussionskapitlet

Bör vara välstrukturerat – använd underrubriker och omfatta väl underbyggda argument.

Diskussionskapitlet utgör ett viktigt ”redigeringsmått”

Förklara – *försvara* – förtydliga dina resultat. Både de önskvärda och de mindre önskvärda. Trovärdighet uppstår när båda sidor av saken har belysts.

Diskutera även motstridiga resultat (!)

Diskutera oväntade resultat – inled stycket med att kort redogöra för det oväntade och sedan kommentera det.

40

Diskussionskapitlet

Bör vara välstrukturerat – använd underrubriker och omfatta väl underbyggda argument.

Diskussionskapitlet utgör ett viktigt "redigeringsmått"

Förklara – *försvara* – förtydliga dina resultat. Både de önskvärda och de mindre önskvärda. Trovärdighet uppstår när båda sidor av saken har belysts.

Diskutera även motstridiga resultat (!)

Diskutera oväntade resultat – inled stycket med att kort redogöra för det oväntade och sedan kommentera det.

41

Diskussionskapitlet

Bör vara välstrukturerat – använd underrubriker och omfatta väl underbyggda argument.

Diskussionskapitlet utgör ett viktigt "redigeringsmått"

Förklara – *försvara* – förtydliga dina resultat Både de önskvärda och de mindre önskvärda. Trovärdighet uppstår när båda sidor av saken har belysts.

Diskutera även motstridiga resultat (!)

Diskutera oväntade resultat – inled stycket att med kort redogöra det oväntade och sedan kommentera det.

42

Diskussionskapitlet

Hur komma igång?

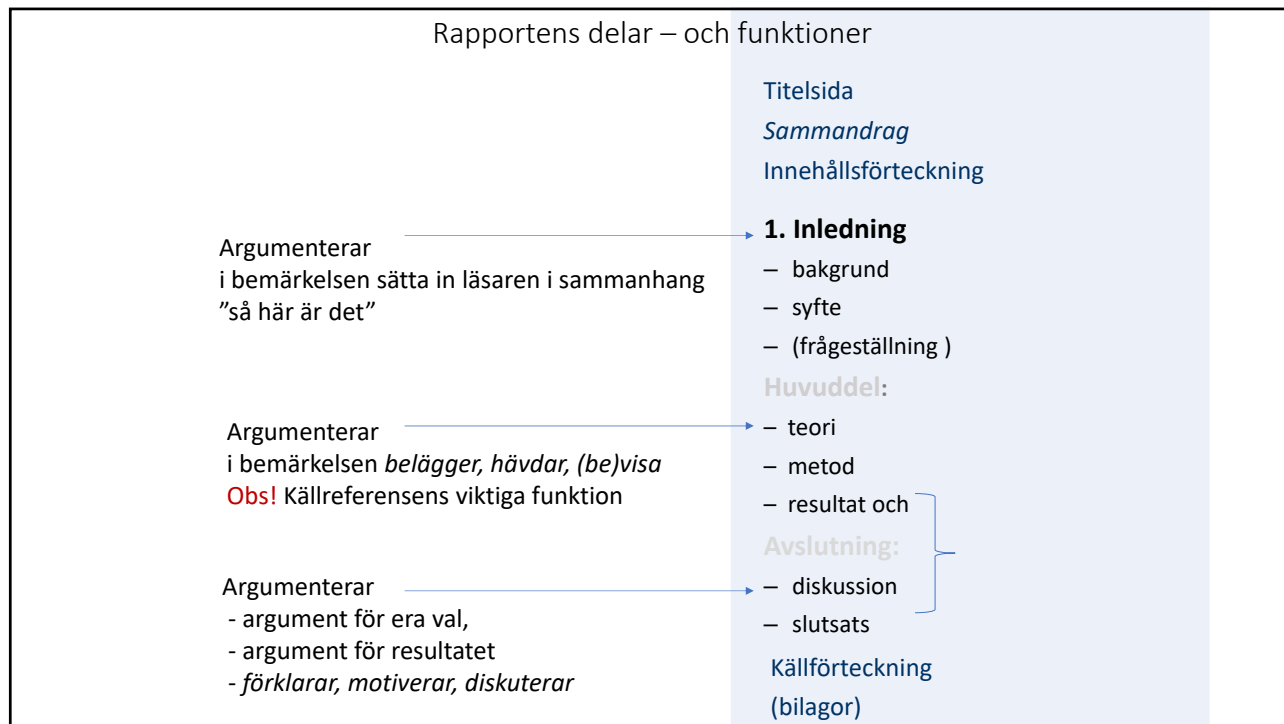
Vilka aspekter ska tas upp?

Behöver ni "[starters](#)"?

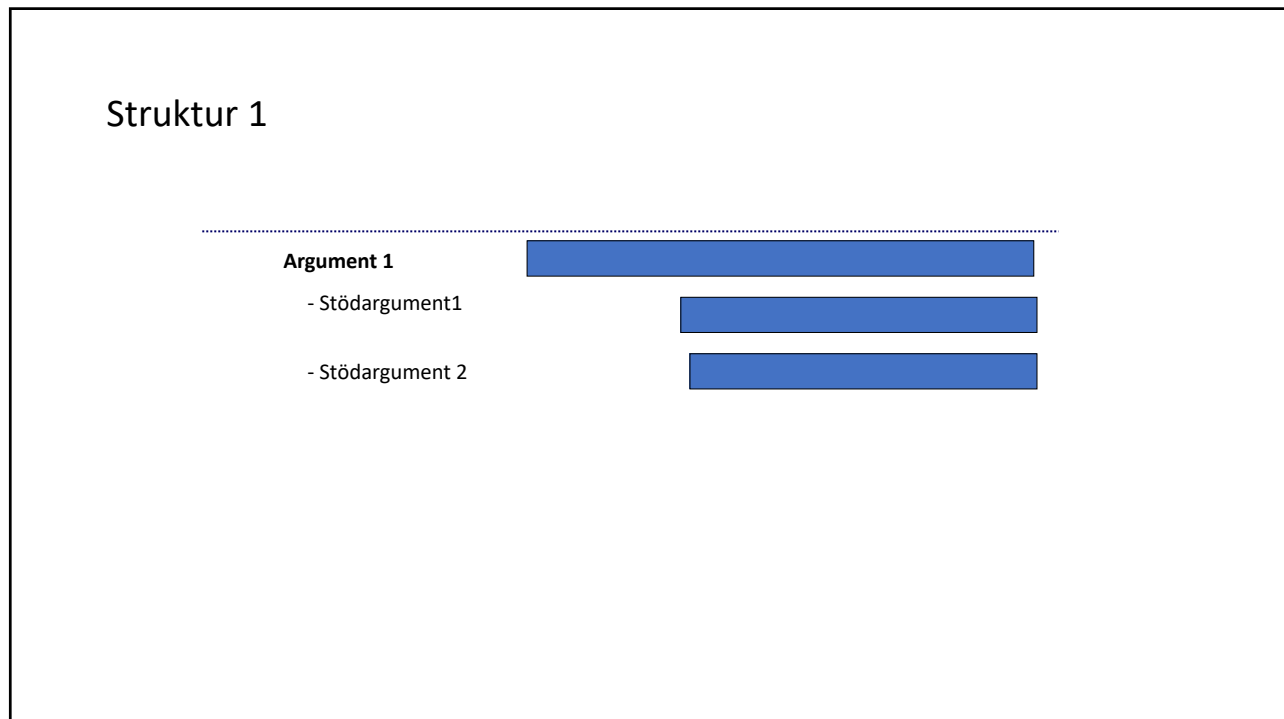
43

Hela uppsatsen att argument och argument på samtliga nivåer

44

45

På styckenivå:
påstående (i kärnmening)

- kärnmeningen är ett påstående som resten av stycket **specificerar**
- kärnmeningen är ett påstående som resten av stycket **exemplifierar**
- kärnmeningen är ett påstående som resten av stycket **konkretiserar**

Inledande mening = Kärnmening

"Resten av stycket": utveckling av kärnmening

specificering , förtydligande 2 osv.

47

På styckenivå:
påstående / **argument** (i kärnmening)

- kärnmeningen är ett argument och resten av stycket är stödargument
- kärnmeningen är ett argument och resten av stycket, eller efterkommande stycke(n) är stödargument
- kärnmeningen är ett argument som **konkretiseras** i resten av stycket, eller efterkommande stycke(n) som utgörs av stödargument

Inledande mening = Kärnmening = argument 1

"Resten av stycket": stöd till argument 1 = stödargument

specificering , förtydligande osv.

48

Struktur 1

Tes:

Argument 1

- Stödargument 1

- Stödargument 2

Proargument

Contraargument

49

Samma information utnyttjas i argument av företrädare för olika ståndpunkter och åsikter

- Eftersom
- Vilket beror på
 - Således
- Vilket leder till
 - Alltså
 - Därför

50

Olika slags skrivande under skrivprocessen

Writing to Learn

Minnas
Dokumentera
Upptäcka
Bena ut
Testa
Sammanfatta
Kategorisera
Förtydliga

Writing to Express

Korrekt användning av termer
Tydliga meningar
Struktur
Sammanhängande resonemang
Explicit
Syftesstyrt
Varje textdel uppfyller sin funktion(!)

*Eftersom
Vilket beror på
Således
Vilket leder till
Alltså
Därför*

51

FAQ om diskussion i kandidatarbetet

Vad är det vanligaste felet som görs när man skriver sin diskussion?

Hur långt ska diskussionskapitlet vara?

Vad är det för skillnad mellan analys och diskussion?

"Får man skriva vi i diskussionsdelen? Det är ju våra åsikter, vad vi tycker som ska framkomma"

52

Argumentationsteknik handlar också om att skärpa sina påståenden och att kunna ge uttryck för exakthet

53

Grundmodell för att
argumentera i text

(Toulmin)

54

Fackspråk föreläsning 4: Argumentation och retorik för kandidatuppsatsen

Hela kandidatarbetet är ett argument

Flest argument i diskussionskapitlet

Diskussionen ska ha tydlig koppling till övriga delar i kandidatrapporten

Att skriva diskussionen är ett viktigt redigeringsarbete, av kandidatrapporten. I samband med att diskussionen skrivs och växer fram tydliggörs hur övriga delar, inte minst teoridelen, ska redigeras.

- diskussionskapitlet ger ett helhetsgrepp

I diskussionen kan metod och resultat relateras

Inst. för vetenskapens kommunikation och lärande Avd. för fackspråk och kommunikation Fia Börjeson

55

Tack för idag

**Lycka till med det fortsatta
skrivarbetet!**

56